

Näkövammaisen lapsen palvelut

Askelia kohti itsenäistä elämää.

Näkövammaisen lapsen kasvu on oppimista. Yhteisissä hetkissä kylvetään siemeniä kohti itsenäistä elämää. Vähitellen perhettä ympäröi eri alojen ammattilaisista koostuva tukiverkko. Näkövammaisen lapsen elämänpolulla auttavat tieto, palvelut ja tuet, rohkaisu sekä vertaisten tuki.

Sisältö

1 Terveyspalvelut 4

- Diagnoosi ja seuranta 4
- Lausunnot, lääkärintodistukset, kuntoutussuunnitelma 5
- Kuntoutusohjaus 5
- Liikkumistaidonohjaus 6
- Erikoissairaanhoidon sosiaalityö 6
- Potilasasiamies 6

2 Vammaispalvelut 7

- Palvelusuunnitelma 7
- Kuljetuspalvelut 7

Henkilökohtainen apu 8

Asunnon muutostyöt sekä asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet 8

Sopeutumisvalmennus 9

Ylimääräiset vaatetus- ja erityisravintokustannukset 9

Sosiaaliasiamies 9

3 Taloudelliset tuet 10

Lapsen hoitaminen kotona 10

Omaishoidon tuki 11

Osittainen hoitovapaa 11

Vammaistuki lapselle 12

Erityishoitoraha 12

Lääkekorvaukset 13

Kuntoutus 13

4 Opiskelu 14

Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin palvelut 14

Kunnan varhaiskasvatus 16

5 Virkistys ja harrastaminen 20

Näkövammaiset lapset ry – tietoa ja vertaistukea 20

Näkövammaiskortti 22

EU:n vammaiskortti 23

Näkövammaisten liiton toiminta – jäsenetuja ja maksutonta palvelua 23

Kirjallisuutta näkövammaisista lapsista 26

1 Terveyspalvelut

Diagnoosi ja seuranta

Näkövammaisuus diagnosoidaan useimmiten erikoissairaanhoidon silmäyksikössä tai neurologian poliklinikalla. Joissain tapauksissa diagnoosin tekee myös yksityinen silmälääkäri. Lapsen näön tutkiminen on haasteellista, ja siksi diagnoosin saaminen voi joskus kestää. Silmälääkärin velvollisuus on ilmoittaa jokainen uusi näkövammadiagnoosi Näkövammaisten liiton ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämään Näkövammarekisteriin.

Näkövammaisen lapsen silmäsairauden seuranta tulisi olla erikoissairaanhoidossa tai maksusitoumuksella yksityisellä silmälääkäriasemalla.

Lausunnot, lääkärintodistukset, kuntoutussuunnitelma

Hoidosta ja seurannasta vastaava yksikkö tekee tarvittavat lääkärintodistukset erilaisia palveluja haettaessa. Kuntoutussuunnitelma on tärkeä dokumentti, joka kokoaa kaikki suunnitellut kuntoutusmuodot apuvälineistä ja terapioiden kuntoutusjaksoihin. Sitä tarvitaan myös, kun haetaan erilaisia Kelan etuuksia.

Kuntoutusohjaus

Jokaisella näkövammaisella lapsella on oikeus kuntoutusohjaukseen riippumatta siitä, seurataanko lapsen silmäsairautta yksityisellä silmälääkäriasemalla vai erikoissairaanhoidossa. Kuntoutusohjaajan työhön kuuluu ohjaus ja neuvonta liittyen sairauden tai vamman hoitoon, apuvälineiden käyttöön, kuntoutusmahdollisuuksien ja sosiaalityöntehtävien selvittämiseen, hoitojen järjestämiseen ja lääkinälliseen kuntoutukseen. Kuntoutusohjaajan yhteydenottoon ei tarvita lähetettä.

Kuntoutusohjaajien yhteystiedot:

nkl.fi/fi/nakovammaisen-palveluopas

> Keskussairaaloiden kuntoutusohjaajat
ja sosiaalityöntekijät

Liikkumistaidonohjaus

Erikoissairaanhoidon vastuu liikumistaidon perustaitojen opettamisesta ja lapsen arkeen liittyvien välttämättömien lähiympäristön reittien ohjauksesta. Liikkumistaidon ohjauksen käynnistämiseksi voit olla yhteydessä oman alueesi näkövammaisten lasten kuntoutusohjaajaan.

Erikoissairaanhoidon sosiaalityö

Keskussairaalan sosiaalityöntekijä edistää ja tukee potilaiden ja omaisten kokonaisvaltaista sosiaalista toimintakykyä ja hyvinvointia sairastumis- tai vammautumistilanteissa.

Potilasasiamies

Jokaisella julkisella ja yksityisellä terveydenhuollon toimintayksiköllä on nimetty potilasasiamies. Potilasasiamiehen lakisääteinen tehtävä on neuvoa ja antaa tietoa potilaan asemasta ja oikeuksista.

Potilasasiamieheen voi ottaa yhteyttä, jos on tyytymättömän saamaansa hoitoon tai kohteluun.

Potilasasiamies auttaa tarvittaessa potilasta muistutuksen, kantelun tai Potilasvakuutuskeskukselle tehtävän potilasvahinkoilmoituksen tekemisessä.

Lue lisää: stm.fi/potilasasiamies-sosiaaliasiamies

2 Vammaispalvelut

Palvelusuunnitelma

Vammaispalvelulain piiriin kuuluvalle lapselle on laadittava palvelusuunnitelma, joka sopii välineeksi palvelutarpeiden kartoittamiseen. Suunnitelmaan kirjattavat palvelut pitää lähtökohtaisesti myöntää, vaikka suunnitelma ei itsessään ole päätös. Siihen kirjattuja palveluja haetaan erikseen.

Vinkkejä palvelusuunnitelman tekemiseen:

verneri.net/yleis/tukea-perheiden-palvelusuunnitteluun

Kuljetuspalvelut

Kuljetuspalveluina on järjestettävä vähintään 18 yhden-suuntaista vapaa-ajan matkaa kuukaudessa asuin- ja lähikunnissa.

Lue lisää: thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/liikkuminen/kuljetuspalvelu-ja-saattaja-palvelu

Henkilökohtainen apu

Henkilökohtainen apu tarkoittaa toisen ihmisen antamaa apua, jota lapsi tai nuori välttämättä tarvitsee vamman tai sairauden vuoksi kotona ja kodin ulkopuolella päivittäisissä toimissa, työssä ja opiskelussa, harrastuksissa, yhteiskunnallisessa osallistumisessa sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä.

Lue lisää: thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/henkilokohtainen-apu

vammaisfoorumi.fi/ohje-lapsen-henkilokohtaisesta-avusta

Asunnon muutostyöt sekä asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet

Kunnan on korvattava vaikeavammaiselle lapselle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kiinteästi kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta aiheutuvat kohdittuulliset kustannukset, jos lapsi niitä välttämättä tarvitsee suoriutuakseen tavanomaisista elämäntoiminnoista.

Lue lisää: thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/asuminen/asunnon-muutostyot

Lue lisää valaistuksesta: nkl.fi/fi/valaistus

Sopeutumisvalmennus

Sopeutumisvalmennus voidaan järjestää yksilöllisesti tai ryhmämuotoisena.

Lue lisää: thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/sopeutumisvalmennus

Ylimääräiset vaatetus- ja erityisravintokustannukset

Korvausta ylimääräisistä vaatetuskustannuksista voivat hakea lapset, joille vamma tai sairaus aiheuttaa vaatteiden tavanomaista suurempaa kulumista tai jotka eivät vammansa vuoksi voi käyttää kaupasta ostettavia vaatteita tai jalkineita.

Lue lisää: thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/taloudellinen-tuki/erityiskorvaukset

Sosiaaliasiamies

Mikäli sosiaalihuollon asiakas kokee tulleensa sosiaalihuollon palveluissa väärin kohdelluksi, hän voi selvittää tilannettaan kunnan sosiaaliasiamiehen kanssa. Sosiaaliasiamies voi olla kahden tai useamman kunnan yhteinen. Sosiaaliasiamies palvelee sekä julkisen että

yksityisen sosiaalihuollon asiakkaita.

Lue lisää: stm.fi/potilasasiamies-sosiaaliasiamies

3 Taloudelliset tuet

Lapsen hoitaminen kotona

Alle 3-vuotiaan kotona hoidettavan lapsen hoidosta voi saada kotihoidontukea. Jos työaika lyhentää enintään 30 tuntiin viikossa, voi alle 3-vuotiaan vanhempi saada Kelasta ansionmenetyksen kompensoimiseksi joustavaa hoitorahaa. Jos vanhemman on lyhennettävä työaikaansa lapsen aloittaessa koulunsa, on mahdollista saada osittaista hoitorahaa 1. tai 2. luokalla olevasta lapsesta.

Lue lisää: kela.fi/lapsiperheet-pikaopas

Omaishoidon tuki

Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, johon kuuluvat

- hoidettavalle annettavat tarvittavat palvelut
- omaishoitajalle maksettava hoitopalkkio ja vapaa
- omaishoitoa tukevat palvelut.

Omaishoidon tukea voidaan myöntää sekä pitkä- että lyhytaikaisen tarpeen perusteella silloin, kun omaisen antama hoito tai avustaminen on hoidettavan edun mukaista ja edellytykset omaishoidon toteuttamiseksi ovat olemassa.

Omaishoidon tuessa ei ole ikärajoja, vaan laki koskee niin vammaisen lapsen vanhempia kuin iäkästä vanhempaansakin hoitavaa.

Lue lisää: thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/omaishoito

Osittainen hoitovapaa

Erityisen hoidon ja huollon tarpeessa olevan vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen vanhemman osalta oikeus osittaiseen hoitovapaaseen jatkuu, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta.

Lue lisää: tem.fi/hoitovapaa

Vammaistuki lapselle

Kela voi myöntää alle 16-vuotiaan vammaistukea, jos lapsi tarvitsee asianmukaisesti todetun sairauden tai vamman vuoksi säännöllistä hoitoa, huolenpitoa ja kuntoutusta. Hoidon ja huolenpidon tarpeen tulee olla tavanomaista suurempaa verrattuna ikätovereihin ja kestää vähintään 6 kuukautta. Tukea ei myönnetä yksinomaan kustannusten perusteella. Tuki voidaan myöntää määräajaksi tai siihen asti, kun lapsi täyttää 16 vuotta. Ylimpään vammaistukeen on oikeus vaikeasti kuulonäkövammaisilla ja kuurosokeilla lapsilla sekä alle 4-vuotiailla sokeilla lapsilla.

Lue lisää: kela.fi/vammaistuki-lapselle

Erityishoitoraha

Jos alle 16-vuotiaan lapsen sairaus tai vamma edellyttää vanhemman mukanaoloa lapsen sairaalahoidossa tai kotihoitoa sairaalajakson jälkeen, Kelasta lääkärin D-to-distuksella haettava erityishoitoraha korvaa ansionmenetystä palkattomista työpoissaoloista.

Lue lisää: kela.fi/erityishoitoraha

Lääkekorvaukset

Kelasta voi saada korvausta lääkkeisiin, jotka lääkäri, hammaslääkäri tai sairaanhoitaja on määrännyt sairau-
den hoitoon.

Lue lisää: kela.fi/laakkeet

Kuntoutus

Lapsi tarvitsee myös kuntoutusta, jota voi saada Kelan yksilöllisenä kuntoutuksena tai koko perheelle järjes-
tettävien sopeutumisvalmennus- ja kuntoutuskurssien muodossa. Kysy lisää lapsen keskussairaalan kuntou-
tusohjaajalta.

Lue lisää: kela.fi/kuntoutusvaihtoehdot

4 Opiskelu

Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin palvelut

valteri.fi

Ohjauskäynnit: Tukea lähikoulussa opiskeluun

Ohjauskäyntien avulla vahvistetaan koulun ammatillista osaamista ja monialaista yhteistyötä. Samalla ne tarjoavat välitöntä tukea oppimiseen ja kuntoutumiseen sekä opetusjärjestelyihin. Käynnejä tekevät Valterin oppimisen ja kuntoutumisen asiantuntijat. Oppilaan kannalta keskeisiä ajankohtia ovat usein koulupolun aloitus-, nivel- ja siirtymävaiheet. Aloite voi tulla vaikkapa koulusta, kuntouttajalta tai asumispalvelun piiristä. Ohjauskäynnin yhteydessä voidaan järjestää tapaaminen, johon osallistuvat lapsen huoltajat sekä lähin opetus-, avustus-, hoito- ja kuntoutushenkilöstö tarpeen mukaan.

Käynnin aikana mietitään oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin kokonaistilannetta koulun, oppilaan sekä huoltajan näkökulmista sekä pohditaan yhdessä esimerkiksi:

- oppilaan tai ryhmän vahvuuksia
- oppimista
- toimintakyvyn vahvistamista
- vuorovaikutusta
- kommunikoinnin tukemista
- toiminnanohjausta
- käyttäytymistä
- opetusmenetelmiä ja oppimateriaaleja
- oppimisympäristöjen esteettömyyttä.

Valterin ohjauskäynnit ovat kotikunnalle maksullisia, ja niiden tarve määritellään erityisen tuen päätöksessä.

Tukijaksot

Tukijaksojen tavoitteena on tukea oppilasta selviytymään mahdollisimman hyvin omassa lähikoulussaan tai jatko-opinnoissaan. Ne toteutetaan ryhmämuotoisina tai yksilöjaksoina Valteri-koulussa tai oppilaan omassa lähikoulussa. Tukijaksosta laaditaan moniammatillisiin arviointeihin perustuva yksilöllinen palaute.

Valterin ohjauskäynnit ovat kotikunnalle maksullisia, ja niiden tarve määritellään erityisen tuen päätöksessä.

Kunnan varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan (VEO) palvelut

VEO työskentelee varhaiskasvatuksen yksiköissä ja esiopetuksessa.

VEO konsultoi ja ohjaa henkilöstöä arjen kuntouttavien toimintatapojen käyttöön lasten kanssa. Tehtäviin kuuluu perheiden kanssa tehtävä yhteistyö kasvatuskumppanuuden hengessä ja monialainen yhteistyö muiden lasten hoitoon tai kuntoutukseen, kasvatukseen ja opetukseen liittyvien tahojen kanssa.

Lasten tuen tarpeiden kartoittaminen sekä tuen suunnittelu tehdään aina yhteistyössä vanhempien, ryhmien kasvatushenkilöstön ja muiden lapsen verkostoon kuuluvien asiantuntijoiden, esimerkiksi kuntoutusohjaajan kanssa.

Erityisen tuen päätös

Erityisen tuen päätös on asiakirja, joka linjaa oppilaan tukipalvelut koulussa.

Erityisen tuen päätöksessä määrätään ja tulee mainita seuraavat asiat:

- pääsääntöinen opetusryhmä
- mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut
- muut perusopetuslain 31 §:ssä tarkoitetut palvelut, kuten oppilaan tarvitsemat apuvälineet tai tukijaksot Valteri-koulussa
- mahdolliset yksilöllistettävät oppiaineet, niiden lisääminen tai vähentäminen
- opetuksen järjestäminen poiketen perusopetuslain 11 §:ssä määritellystä oppiainejaosta
- oppilaan vapauttaminen oppiaineen opiskelusta
- muut perusopetuslain 18 §:n perusteella päätettävät erityiset opetusjärjestelyt, kuten muut opetuksen sisältöjä tai järjestämistapaa koskevat järjestelyt
- päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta
- opiskelu toiminta-alueittain.

Jos oppilaan tuen tarve muuttuu edellä mainituissa asioissa, tehdään uusi tarpeelliselta osin tarkennettu pedagoginen selvitys ja uusi erityisen tuen päätös.

Erityisen tuen päätökseen voi hakea muutosta 14 vuorokauden sisällä, jos on siihen tyytymätön.

Lue lisää:

oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/paatos-erityisesta-tuesta

Pedagoginen selvitys

Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä laaditaan pedagoginen selvitys. Selvitys tehdään lapsen varhaiskasvatuksesta ja opetuksesta vastaavalta henkilöstöltä moniammatillisesti.

Voit kysyä lisätietoa lapsesi varhaiskasvatuksen tai perusopetuksen opettajalta.

Lue lisää:

oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tuen-lomakkeet

Pidennetty oppivelvollisuus

Löydät tietoa pidennetystä oppivelvollisuudesta ja sen toteutusvaihtoehdoista Opetushallituksen sivuilta sekä VIP-verkoston oppaasta.

oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/pidennetty-oppivelvollisuus

vip-verkosto.fi/tuore-opasjulkaisu-kaikki-oppii-pidennetty-oppivelvollisuus-ja-oppimisen-mahdollisuudet

Valaistusmuutostyöt päiväkotiin/kouluun

Kunta vastaa oppimisympäristön tarvittavasta muokkauksesta varhaiskasvatuksen ja koulun tiloissa. Valaistuksen muutostarpeiden arvion tekee erikoissairaanhoidin.

don kuntoutusohjaaja, jonka puoleen on hyvä kääntyä silloin, jos tilassa oleva valaistus on riittämätön tai se häikäisee voimakkaasti.

Koulukuljetus

Jos lapsi tarvitsee koulukuljetusta vammansa tai sairautensa vuoksi, opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää koulukuljetukset riippumatta koulumatkan pituudesta. Kuljetus koskee ainoastaan maksutonta esiopetusta ja perusopetusta.

Koulunkäynninohjaaja, luokka-avustaja

Koulunkäynninohjaajan ja -avustajan työ on perusopetuslain mukaista kasvatus-, ohjaus- ja huolenpitotyötä. Työ on oppimisen ohjaimista, lapsen tai nuoren toimintakyvyn tukemista ja toiminnan

suunnittelua työparityöskentelynä opettajien kanssa. Koulunkäynninohjaaja voi toimia joko henkilökohtaisena tai luokkakohtaisena avustajana oppilaalle.

Tehtävät suunnitellaan kussakin tapauksessa erikseen yhteistyössä vanhempien, opettajien ja kuntoutusohjaajan kanssa. Luokkakohtaisen tai henkilökohtaisen avustajan tarve on mainittu pedagogisessa selvityksessä ja kirjattu erityisen tuen päätökseen.

5 Virkistys ja harrastaminen

Näkövammaiset lapset ry – tietoa ja vertaistukea

Näkövammaiset lapset ry on näkövammaisten lasten ja nuorten perheiden valtakunnallinen vanhempainyhdistys. Osa lapsista on täysin sokeita, osa heikkonäköisiä ja osa monivammaisia.

Toisen näkövammaisen lapsen vanhempi on hyvä matkatoveri vanhemmuuden tiellä. Hän ei tiedä vastausta kaikkiin kysymyksiin, mutta hän tietää paljon. Hänen kanssaan voi jakaa surun, ilon ja selviytymisen.

Yhdistys julkaisee neljä kertaa vuodessa ilmestyvää Silmäterä-lehteä, jossa kerrotaan näkövammaisten lasten ja nuorten elämästä. Vertaistapahtumia järjestetään eri

puolilla Suomea. Tarjolla on päivä tapahtumia, yöleirejä ja etävertaistoimintaa. Oo mun kaa! -kerhot ja leiri on suunnattu 8–13-vuotiaille näkövammaisille. 12–17-vuotiaille näkövammaisille on teemachatteja ja viikonloppuleiri. Vanhempien viikonlopuissa, chateissa ja etätapahtumissa saa jakaa kokemuksia ja hengähtää vertaisten kanssa. Perheleireillä ja päivä tapahtumissa kohtaavat eri-ikäisten näkövammaisten lasten ja nuorten perheet. Myös sisarukset ja perheen läheiset, kuten isovanhemmat ja kummit, tarvitsevat tietoa ja vertaistukea. Heille on omia tapahtumia.

Yhdistyksen tapahtumat ovat avoimia kaikille näkövammaisten lasten perheille, eikä niihin osallistuminen edellytä yhdistyksen jäsenyyttä. Näkövammaisen lapsen vanhempi voi liittyä yhdistyksen jäseneksi, jolloin hän saa jäsenetuna Silmäterä-lehden.

Tutustu toimintaan:
silmatera.fi tai Facebookissa
ja Instagramissa
”Näkövammaiset lapset ry”.

Vertaisia

Näkövammaisten lasten vanhemmilla on oma Facebook-ryhmä: ”Näkövammaisten lasten vanhempien vertaistukiryhmä”. Ryhmän ylläpitäjät ovat vertaisvanhempia.

Näkövammaiskortti

Näkövammaiskortilla todistetaan lapsen näkövammaisuus, mutta lisäksi lapsi tarvitsee kuvallisen henkilöllisyystodistuksen. Näkövammaiskortin voi saada näkövammaisen, jonka näkövammasta aiheutuva haitta-aste on vähintään 50 %. Kortti on maksuton.

Kortilla saa etuuksia ja alennuksia VR:n junaliikenteessä sekä muun muassa teattereissa, museoissa, huvipuistoissa tai uimahalleissa. Alennuksia kannattaa kysyä paikkakohtaisesti.

Näkövammaiskortin saa Näkövammaiset lapset ry:n kautta, kun vanhempi liittyy yhdistyksen jäseneksi. Korttia varten tarvitaan lääkärintodistus tai kuntoutusohjaajan kirjoittama todistus, jossa ilmenee haitta-aste prosentti sekä yhteystiedot. Näkövammaisten liitto toimittaa näkövammaiskortin postitse kotiin kahden kuukauden kuluessa.

Lisätietoja:

[silmatera.fi/palvelut-ja-tuet/muut-etuudet/
nakovammaiskortti](http://silmatera.fi/palvelut-ja-tuet/muut-etuudet/nakovammaiskortti)

EU:n vammaiskortti

Yhtenäisellä EU:n vammaiskortilla voidaan todeta lapsen vammaisuus tai avustajan tarve esimerkiksi matkustettaessa julkisilla kulkuneuvoilla tai osallistuessa liikunta- ja kulttuuritapahtumiin. EU:n Vammaiskorttia voi hakea usealla virallisella päätöksellä, kuten Kelan alle 16-vuotiaan vammaistuella. Myös Näkövammaiskortti kelpaa tähän todistamaan vammaisuus. Näkövammaiskortin kanssa lapsi saa EUn vammaiskorttiin myös A-merkinnän, joka oikeuttaa avustajan alennuslippuihin. Kortti tilataan Kelasta.

Lue lisää: www.vammaiskortti.fi

www.kela.fi/vammaiskortti

Näkövammaisten liitto – jäsenetuja ja maksutonta palvelua

Alueyhdistykset

Näkövammaisten liitolla on alueyhdistyksiä, jonne lapsen tai nuoren voi liittää jäseneksi. Jäsenetuna on muun

muassa Näkövammaisten airut -lehti. Alueyhdistyksissä on IT-ohjausta, joka tarjoaa apua esimerkiksi lapsen uuden puhelimen käyttöönottoon.

Lue lisää: nkl.fi/fi/jasenyhdistykset

Nuorisotoiminta

Nuorisotoiminta järjestää toimintaa 12–30-vuotiaille näkövammaisille nuorille.

Nyöri on näkövammaisten nuorten nettiradio, jossa kaikki lähetyksessä olevat jutut ovat nuorten tekemiä. Lasten pistekirjoituslehti Naskalissa on lasten- ja nuortenlehdistä poimittuja juttuja. Naskaliin voi lähettää myös omia kirjoituksia.

Näkkäriajoissa vaihdetaan kuulumisia etänä. Kokoontumiset ovat kaksi kertaa kuukaudessa.

Viikonlopputapahtumissa ja kesäleirillä kohtavat nuoret eri puolilta

Suomea. Tapahtumien sisällöt suunnittelee tutor eli nuorisotoimijaryhmä.

Tutustu toimintaan: nkl.fi/fi/nuoret

Oikeuksienvalvonta

Näkövammaisten liiton oikeuksienvalvonta tarjoaa maksutonta ohjausta sosiaaliturvaan ja palveluihin liittyen kaikenikäisille näkövammaisille ja heidän läheisilleen. Palvelu on maksutonta.

Yhteystiedot:

nkl.fi/fi/sosiaaliturva-ja-neuvonta

Näkövammaisen palveluopas:

nkl.fi/fi/nakovammaisen-palveluopas

Työelämäpalvelut

Näkövammaisten liiton työelämäpalvelut ohjaavat ammatinvalinnan, jatko-opintojen suunnittelun ja työelämän vaiheissa. Yhteistyötä tehdään nuoren, keskussairaaloiden kuntoutusohjaajien, oppilaitosten ja TE-palvelujen kanssa. Palvelu on maksutonta.

Yhteystiedot: nkl.fi/fi/tyo

Sokeain lasten tuki ry

Yhdistys järjestää lomatoimintaa näkövammaisille lapsille perheineen. Yhdistyksen tarkoituksena on tukea perheiden jaksamista ja hyvinvointia järjestämällä lomiam ja tapahtumia. Lomat on tarkoitettu näkövammaisten ja näkömonivammaisten lasten perheille, joiden näkövammaisuus on alle 16-vuotias ja perhe saa voimavaroja heille räätälöidystä lomasta. Tarjolla on eripituisia liikunta-, luonto-, kulttuuri- ja mökkilomia. Lomatoimintaa järjestetään ympäri vuoden.

Lue lisää: sokeainlastentuki.com

Sokeain lasten tukisäätiö

Säätiö myöntää apurahoja näkövammaisalan tutkimustoimintaan, avustuksia näkövammaisten lasten loma- ja harrastustoimintaan sekä säätiön kautta koulut voivat hakea opiskelustipendejä peruskoulunsa päättävälle näkövammaiselle oppilaalle. Apurahaa voi hakea kaksi kertaa vuodessa, maaliskuussa ja syyskuussa.

Lue lisää: www.sokeainlastentukisaatio.fi

Kirjallisuutta näkövammaisista lapsista

Käsi käden päällä – Näkövammaisen lapsen kuntouttava arki käy läpi sokeiden ja vaikeasti heikkonäköisten lasten kasvua ja kehitystä vastasyntyneestä alakouluikään.

Oo mun kaa! -kirjasta löytyy leikki- ja toimintaideoita ryhmiin, joissa on näkövammaisen lapsi.

Rasti ja Rauha kaverileirillä on kuvakirja näkeville lapsille näkövammaisuudesta.

Reimakka – aivan erityinen poika -kirjasessa kuvataan äidin mietteitä näkömonivammaisen lapsen elämäntai-paleelta.

Minun lapsekseni -kirjasessa on rohkaisevia vertaisker-tomuksia ja käytännönläheisiä ohjeita kodin arkeen.

Tilaukset:

silmaterra.fi/silmaterra-lehti/muut-julkaisut

Näköstellään-kirja antaa ideoita näkövammaisten kuvailmaisuun.

LA-KU – Näkövammaisen lapsen varhaiskuntoutus-ohjelma sisältää opetusaineiston ja arviointiosan.

Tilaukset: nkl.fi/fi/esitteet-ja-oppaat

> Lasten kuntoutuksen maksulliset julkaisut

Näkövammaisten liitto

PL 30, 00030 IIRIS

Marjaniementie 74, 00930 Helsinki

www.nkl.fi • nkl@nkl.fi

puh. 09 396 041

Näkövammaiset lapset ry

Malminkaari 15 A, 00700 Helsinki

www.silmatera.fi • nlt@silmatera.fi

puh. 050 403 9080

Piirroksiset: Leena Honkanen